

Enflasyonun Gizlediği Riskler: Bankaların Finansal Yapısında Gerçek Durum* Risks Hidden by Inflation: The Real Situation in the Financial Structure of Banks

Hanife SAÇLI^a Adalet HAZAR^b Şenol BABUŞCU^c

^aBaşkent Üniversitesi, SBE Bankacılık ve Finans, Ankara, Türkiye hanifesaclici@gmail.com

^bBaşkent Üniversitesi TBF Uluslararası Finans ve Bankacılık Bölümü, Ankara, Türkiye. ahazar@baskent.edu.tr

^cBaşkent Üniversitesi, TBF Uluslararası Finans ve Bankacılık Bölümü, Ankara, Türkiye. babuscu@baskent.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ

ÖZET

Anahtar Kelimeler:

Enflasyon Muhasebesi
Bankacılık Sektörü
Genel Fiyat Düzeyi Muhasebe
Yöntemi
Satın Alma Gücü Kazanç /
Kaybı

Amaç- Bu çalışmanın amacı, yüksek enflasyon ortamının bankaların finansal yapılarındaki riskleri gizlemesi nedeniyle, piyasa aktörlerine enflasyon düzeltmesi sonuçlarını göstererek en temel hangi konularda farklılaşma olduğunu göstermektir. Böylece ilgili taraflara yönetsel ve finansal kararlarında bir bakış açısı sunmayı hedeflemektedir.

Yöntem-Çalışmada, Türkiye'de faaliyet gösteren büyük ölçekli 7 bankanın finansal tabloları üzerinde enflasyon muhasebesi uygulamaları gerçekleştirilerek, elde edilen düzeltilmiş finansal tablolarda cari finansal tablolar arasında karşılaştırma yapılmıştır. Enflasyon düzeltmesinde Genel Fiyat Düzeyi Muhasebe Yöntemi kullanılmış, bilanço kalemlerinin maruz kaldığı satın alma gücü kazanç / kaybı net parasal pozisyon hareketleri yöntemi esas alınarak hesaplanmıştır.

Gönderilme Tarihi 4 Ağustos
2024

Revizyon Tarihi 22 Eylül 2024

Kabul Tarihi 25 Eylül 2024

Bulgular -Yapılan hesaplamalar, enflasyon düzeltmesi yapılmadığında bankaların finansal tablolarında fiktif kâr rakamlarının ortaya çıktığını ve bu durumun bankaların özkaynak karlılığı, likidite durumu gibi kritik finansal oranlarını yanıltıcı bir şekilde etkilediğini göstermiştir. Özellikle, bankaların ana faaliyet alanlarının yasal açıdan doğrudan özkaynaklarla ilişkilendirilmesi, enflasyonun gizlediği risklerin zamanında tespit edilip gerekli önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Tartışma-Literatürde enflasyon muhasebesi üzerine yapılan çalışmalar bulunsada da güncel uygulamaların eksikliği dikkat çekmektedir. Bu çalışma, enflasyon muhasebesinin bankacılık sektöründeki etkilerini inceleyen ve uygulamalı olarak gerçekleştirilen güncel bir araştırma olup literatürde bu alanda mevcut olan boşluğu doldurmayı ve elde edilen bulgular çerçevesinde ilgili kesimlere içgörüler sunmayı amaçlamaktadır.

Makale Kategorisi:

Araştırma Makalesi

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:

Inflation Accounting
Banking Sector
General Price Level
Accounting Method
Monetary Gains / Losses

Purpose-The aim of this study is to highlight the key differences in the financial structures of banks that arise due to high inflation by demonstrating the results of inflation adjustments to market participants. This, in turn, aims to provide a perspective for stakeholders in their managerial and financial decision-making processes.

Design/methodology/approach -In the study, inflation accounting practices were applied to the financial statements of seven large-scale banks operating in Turkey, and a comparison was made between the inflation-adjusted financial statements and the current financial statements. The General Price Level Accounting Method was used for the inflation adjustment, and the monetary gains/losses on balance sheet items were calculated based on the net monetary position movements method.

Received 4 August 2024

Revised 22 September 2024

Accepted 25 September 2024

Findings - The calculations revealed that, in the absence of inflation adjustment, fictitious profit figures appear in the financial statements of banks, which misleadingly affects critical financial ratios such as return on equity and liquidity. Specifically, the direct association of banks' core activities with equity from a legal perspective necessitates the timely identification of risks concealed by inflation and the adoption of appropriate measures.

Article Classification:

Research Article

Discussion -Although there are studies on inflation accounting in the literature, the lack of recent applications is noteworthy. This study is a current research that examines the effects of inflation accounting on the banking sector and aims to fill the existing gap in the literature while providing insights to relevant stakeholders based on the findings obtained.

¹ Bu çalışma Bilecik Şeyh Edipali Üniversitesi 16 Mayıs 2024 tarihlerinde düzenlenen Uluslararası Bankacılık Kongresi'nde özet bildiri olarak sunulmuştur.

Önerilen Atf/Suggested Citation

Saçlı, H., Hazar, A., Babuşcu, Ş. (2024). Enflasyonun Gizlediği Riskler: Bankaların Finansal Yapısında Gerçek Durum, İşletme Araştırmaları Dergisi, 16 (3), 2009-2027.

1. GİRİŞ

Enflasyon, ekonomik istikrarı tehdit eden ve işletmelerin finansal yapılarında ciddi bozulmalara yol açan önemli bir faktördür (Yıldız, 2018). Özellikle bankacılık sektörü gibi finansal istikrarın kritik olduğu alanlarda, enflasyonun etkileri daha da belirgin hale gelir (Akyol, 2023). Yüksek enflasyon dönemlerinde, finansal tabloların gerçeği yansıtması zorlaşır ve bu durum, mali analizlerin doğruluğunu ve karar alma süreçlerini olumsuz etkiler (Özkan, 2005). Bu çalışma, enflasyon muhasebesinin bankaların finansal yapısını doğru ve şeffaf bir şekilde ortaya koymadaki önemini vurgulamayı amaçlamaktadır (Arzova, 2022).

Çalışmanın temel amacı, enflasyon muhasebesinin bankaların finansal tablolarında sağladığı gerçeklik düzeyini analiz etmek ve bu bağlamda enflasyon düzeltmesinin gerekliliğini ortaya koymaktır (Gökçen & Öztürk, 2023). Bankacılık sektöründe 2025 yılı sonrasında enflasyon muhasebesi uygulamalarının yürürlüğe girecek olması, bu konunun önemini bir kez daha gözler önüne sermektedir (Yıldız, 2018). Enflasyon düzeltilmesi yapılmadığında, bankaların finansal tablolarında fiktif kâr rakamları ortaya çıkmakta ve bu durum, bankaların özkaynak karlılığı, likidite durumu gibi kritik finansal oranlarını yanıltıcı bir şekilde etkilemektedir (Özkan, 2005). Dolayısıyla, enflasyon muhasebesi uygulamalarının doğru bir şekilde gerçekleştirilmesi, bankaların gerçek finansal durumlarının anlaşılmasında ve finansal istikrarın sağlanmasında büyük önem taşımaktadır (Akyol, 2023).

Bankacılık sektöründe enflasyon muhasebesi üzerine yapılan çalışmaların büyük bir kısmı geçmiş yıllara dayanmaktadır (Akdoğan, 2013). O zamandan bu yana, Türkiye Muhasebe Standartları, "TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" olarak standart güncellenmiş ve Kamu Gözetim Kurumu bu doğrultuda yeni uygulamalar ortaya koymuştur (Demir, 2018). Ancak, bankacılık sektöründe bu güncellenen uygulamaların nasıl yapılacağına dair yeterli sayıda örnek çalışma bulunmamaktadır (Yenisu, 2022). Bu bağlamda, mevcut çalışma literatürdeki bu önemli boşluğu doldurmayı hedeflemektedir (Arzova, 2022).

Çalışmada, Türkiye'de faaliyet gösteren büyük ölçekli 7 bankanın finansal tabloları üzerinde enflasyon muhasebesi uygulamaları gerçekleştirilerek, elde edilen düzeltilmiş finansal tablolarla cari finansal tablolar arasında karşılaştırma yapılmıştır (Gökçen & Öztürk, 2023). Bu karşılaştırma, bankaların gerçekte ne kadar kâr elde ettiğini ve enflasyon düzeltilmesi yapılmadığında ne gibi yanıltıcı sonuçların ortaya çıktığını göstermektedir (Demir, 2018). Çalışma, bankaların finansal tablolarının enflasyon etkisinden arındırılmasının, finansal analizlerin doğruluğunu artıracaklarını ve sektördeki diğer bankalar için de bir rehber niteliği taşıyacağını savunmaktadır (Yenisu, 2022).

Bu araştırmada, ikincil veri kullanımı ile bankaların denetim raporları ve finansal raporlarından elde edilen veriler analiz edilmiştir (Arzova, 2022). Özellikle, Borsa İstanbul'da işlem gören büyük ölçekli 7 bankanın finansal tabloları, enflasyon muhasebesi uygulamaları ile detaylı bir şekilde incelenmiştir (Demir, 2018). Tüm kalemler, parasal ve parasal olmayan kalemler olarak sınıflandırılmış (Yücel, 2023) ve TÜFE endekslerine göre düzeltilmiştir (Gökçen & Öztürk, 2023). Bu yöntem, bankaların finansal durumlarını daha gerçekçi bir şekilde yansıtmakta ve karar alma süreçlerinde daha sağlıklı bilgiler sunmaktadır (Akyol, 2023).

Çalışma, Türk Bankacılık Sektörünün en büyük aktifine sahip ve 2023 yıl sonu itibarıyla sektörün %77,7' sini oluşturan 7 bankanın finansal tabloları üzerinde yapılan detaylı enflasyon düzeltmesi uygulamalarını ele almaktadır. Çalışmanın bulguları, sektör genelinde uygulanabilir sonuçlar elde edilmesine olanak tanıyacak şekilde geniş bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, çalışmanın sonuçları diğer bankalar için de genellenebilir nitelikte olup, sektör genelinde enflasyon muhasebesi uygulamalarının önemini vurgulamaktadır. Finansal tablo kalemleri hakkında kamuya açıklanan veriler çerçevesinde yapılan hesaplamalar, enflasyonist ortamda bankaların özkaynak erimelerinin kayda değer seviyede olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma, enflasyonun bankaların finansal tablolarında yarattığı yanıltıcı etkilerin önlenmesi ve gerçeği yansıtan finansal bilgilerin sağlanması için enflasyon muhasebesi uygulamalarının kritik önemini vurgulamaktadır (Öztürk, 2008). Bu bağlamda, bankacılık sektöründe finansal istikrarın korunması ve sağlıklı ekonomik kararların alınabilmesi için enflasyon muhasebesi uygulamalarının etkin bir şekilde uygulanması gerekmektedir (Demir, 2018).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Enflasyonun finansal tablolara etkisini inceleyen pek çok çalışma literatürde yer almaktadır. Bu çalışmalar, yüksek enflasyon yaşayan Türkiye gibi ülkeler için büyük önem taşımaktadır. Ancak, Türkiye'de enflasyon muhasebesi üzerine yapılan araştırmaların çoğunun, enflasyon oranlarının çok yüksek seyrettiği dönemlerde gerçekleştirildiği söylenebilir. Literatürde birçok örnek bulunması ile bazı önemli eksiklikler de bulunmaktadır. Özellikle yakın tarihli uygulama çalışmaları eksiktir ve bankaların içinde bulunduğumuz dönemde finansal tablolarına enflasyon düzeltmesi uygulamayacağı göz önüne alındığında, bankalarda yapılacak olan uygulamalarla ilgili yeterli güncel bilgi bulunmamaktadır. Bu durum, finansal kurumlar için enflasyon muhasebesinin güncel etkilerini ve uygulamalarını anlamada zorluk yaratmaktadır.

Enflasyon muhasebesi uygulamalarına ilişkin literatürün bir bölümü hem tarihsel gelişim hem de uygulama gerekliliğini ele almıştır. Tekşen ve Atay (2004) ile İleri ve Altınışık (2004) çalışmaları, enflasyon muhasebesinin finansal verilerin doğruluğunu sağlama konusundaki önemini ve bu uygulamanın gecikmiş olmasının yarattığı belirsizlikleri vurgulamış, ayrıca uygulayıcıların bu konuda daha iyi bilgilendirilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Arsoy ve Gücenme (2009) ise enflasyon muhasebesinin Türkiye'deki gelişimini detaylı bir şekilde inceleyerek, 2004'ten itibaren uygulamaya konulan düzenlemelerin, şirketlerin finansal tablolarını daha anlaşılır hale getirdiğini belirtmişlerdir. Akdoğan (2013), enflasyon düzeltmesi düzenlemelerinin onuncu yılındaki etkilerini değerlendirerek, bu düzenlemelerin işletmeler üzerindeki etkilerini ve uygulamada karşılaşılan sorunları ele almış, bazı tereddütlerin ve sorunların hala devam ettiğini vurgulamıştır. Yıldız (2018), enflasyon muhasebesinin, yüksek enflasyon dönemlerinde geleneksel maliyet esaslı muhasebe sisteminin yetersiz kaldığı durumlarda finansal tabloların doğruluğunu artırdığını savunmuştur. Yenisu (2022) ise Türkiye'deki enflasyon muhasebesi uygulamalarının tarihçesine odaklanarak, enflasyon muhasebesinin muhasebe bilgi kalitesini artırmada kritik bir rol oynadığını ve son yıllarda enflasyon oranlarının yeniden artmasıyla birlikte bu uygulamanın tekrar önem kazandığını belirtmiştir. Varol (2022), enflasyon muhasebesi düzenlemelerinin vergi mevzuatı ve muhasebe standartları açısından yeterliliğini analiz etmiş, mevcut uygulamalarda çeşitli uyumsuzluklar ve eksiklikler bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmalar, enflasyon muhasebesinin finansal tabloların güvenilirliğini ve doğruluğunu artırmada vazgeçilmez bir araç olduğunu, ancak uygulama süreçlerinde hala çeşitli zorluklarla karşılaşıldığını göstermektedir.

Enflasyon muhasebesi uygulamalarını yöntemsel açıdan ele alan çalışmalar, bu muhasebe yöntemlerinin uygulanmasında karşılaşılan zorlukları ve işletmelerin finansal tablolarına olan etkilerini detaylandırmaktadır. Karasioğlu ve Erdemir (2005), Türkiye'de 5024 sayılı kanun kapsamında kullanılan Genel Fiyat Düzeyi Muhasebesi, Cari Maliyet Muhasebesi ve Karma Yöntem gibi modelleri inceleyerek, bu yöntemlerin mali tabloları enflasyonist etkilerden koruma konusunda sağladığı katkıları vurgulamıştır. Benzer şekilde, Açık (2006) da enflasyonun finansal tablolar üzerindeki olumsuz etkilerini gidermek amacıyla geliştirilen enflasyon muhasebesi yöntemlerinin önemine değinmiş, özellikle Türkiye'deki yasal düzenlemelerin bu bağlamdaki rolünü analiz etmiştir. Özdemir (2007) ve Keleş (2015) ise farklı enflasyon muhasebesi yöntemlerini karşılaştırmalı olarak ele alarak, her bir yöntemin üstün ve zayıf yönlerini detaylandırmış ve yüksek enflasyon dönemlerinde finansal raporlamanın doğruluğunu sağlama açısından gerekli düzeltme işlemlerinin önemine dikkat çekmişlerdir. Gökçen ve Öztürk (2023) ise cari değer muhasebesi ile enflasyon muhasebesinin bir arada nasıl uygulanabileceğine dair öneriler sunmuş ve bu uygulamaların etkinliğini artırmak için TFRS ve BOBİ FRS standartlarına uyumlu çözüm yolları önermişlerdir. Akyol (2023) ise enflasyon muhasebesinin işletmelerin bilançoları üzerindeki etkilerini ve bu yöntemlerin nasıl uygulanabileceğini ayrıntılı bir şekilde açıklamış, Göksel (2023) parasal kazanç veya kayıp kavramının finansal tabloların doğru yorumlanmasındaki önemine vurgu yaparak, bu kavramın doğru hesaplanması ve yorumlanması için öneriler sunmaktadır. Bu çalışmalar, enflasyon muhasebesi yöntemlerinin teorik temellerini ve pratik uygulamalarını kapsamlı bir şekilde ele alarak, işletmelerin finansal tablolarını enflasyonun etkilerinden koruma stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Enflasyon muhasebesinin muhasebe meslek mensupları üzerindeki etkilerini ele alan çalışmalar, bu uygulamanın iş yükü, bilgi eksiklikleri ve yasal düzenlemelerin karmaşıklığı gibi çeşitli zorlukları ortaya koymaktadır. Karapınar ve Ayanoğlu (2005) tarafından yapılan çalışma, 5024 sayılı yasa ile yürürlüğe giren enflasyon düzeltmesi uygulamasının muhasebecilerin iş yükünü önemli ölçüde artırdığını, ancak bu artışın gelirlerine yansımadığını göstermektedir. Çalışmada, yasal düzenlemelerin yeterince açık olmaması ve

uygulamanın zor olması nedeniyle, enflasyon düzeltmesinin başarılı bir şekilde hayata geçirilemediği vurgulanmıştır. Benzer şekilde, Tugay ve Acar (2005) da enflasyon düzeltmesi uygulamalarının bilinirliği ve uygulanma düzeyini değerlendirirken, muhasebe meslek mensuplarının büyük bir kısmının enflasyon düzeltmesi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını ve mevzuatın karmaşıklığı nedeniyle uygulamanın zor olduğunu tespit etmiştir. Bu bulgular, enflasyon muhasebesi konusunda meslek mensuplarının daha fazla bilgilendirilmesi ve mevzuatın sadeleştirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Enflasyona ilişkin uygulanacak endeksler ve enflasyon muhasebesi uygulamaları konusundaki çalışmalar, özellikle endeks seçimi, uygulama şartları ve yasal düzenlemeler arasındaki uyumsuzluklar gibi konulara odaklanmaktadır. Demir (2018), 5024 sayılı Kanun çerçevesinde enflasyon endeksi seçimi ve uygulama süreçlerinde karşılaşılan sorunları incelemiş ve bu kriterlerin yeterliliğini tartışarak, farklı kurumlar arasında uyum sağlanması gerektiğini vurgulamıştır. Arzova ve Şahin (2022) ise TMS 29 ve BOBİ FRS standartları bağlamında enflasyon muhasebesi uygulamalarını ele alarak, kullanılan fiyat endekslerinin belirlenmesi ve bu uygulamalara ilişkin eksiklikler üzerinde durmuşlardır. Çalışma, işletmelerin bu standartlara geçiş sürecinde uzmanlık ve maliyet açısından hazırlıklı olmaları gerektiğini de vurgulamaktadır. Gündüz (2023) ise enflasyon düzeltmesi işlemlerinin detaylarını analiz ederek, enflasyon dönemlerinde finansal tabloların farklı para birimlerinin satın alma gücündeki değişimlerden nasıl etkilendiğini ve bu etkilere karşı nasıl düzeltmeler yapılması gerektiğini kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Gündüz, enflasyon düzeltmesi sırasında dikkate alınacak katsayıların hesaplanması ve finansal tabloların bu süreçteki değişimlerinin izlenmesi konusunda pratik bilgiler sunarak, enflasyon muhasebesinin uygulanmasındaki zorluklara dair önemli katkılar sağlamıştır. Bu çalışmalar, enflasyon muhasebesinde kullanılacak endekslerin seçimi ve uygulanmasının, finansal tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini sağlama açısından kritik olduğunu ortaya koymaktadır.

Enflasyon muhasebesi uygulamalarının işletmelerin finansal tabloları üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalar, bu uygulamaların firmaların mali yapıları, performansları ve karar alma süreçleri üzerindeki önemli rolünü ortaya koymaktadır. Özkan (2005), İMKB'de işlem gören firmaların finansal tablolarını analiz ederek, enflasyon muhasebesinin uygulanmasının finansal oranları enflasyonun bozucu etkilerinden arındırdığını ve firmaların ekonomik performanslarını daha doğru yansıttığını belirtmiştir. Tunçsiper ve Köroğlu (2006) ise Balıkesir'deki otomotiv sektöründeki işletmelerin enflasyonun etkileri ile başa çıkma yöntemlerini inceleyerek, enflasyonun belirsizlik yarattığı ve bu belirsizliğin faaliyetleri olumsuz etkilediğini tespit etmişlerdir. Aktaş (2009) çalışmasında, enflasyon muhasebesi uygulamalarının KOBİ'ler ve SPK'ya tabi işletmeler üzerindeki etkilerini değerlendirerek, finansal tabloların enflasyon düzeltmesi sonrası daha şeffaf hale geldiğini ve bu düzeltmelerin işletmelerin mali performansını daha doğru yansıttığını vurgulamıştır. Kantar vd. (2021), Borsa İstanbul İmalat Sektörü'nde faaliyet gösteren şirketlerin mali tablolarını analiz ederek, enflasyonun likidite ve kârlılık oranları üzerinde negatif etkiler yarattığını ortaya koyarken, Koçak vd. (2023), BİST'te işlem gören tekstil işletmelerinde enflasyon düzeltmesinin işletme performansını artırdığını ve finansal tabloların daha güvenilir hale geldiğini göstermiştir. İzmirli Ata (2023), BİST 30 endeksinde faaliyet gösteren işletmelerin finansal verilerini inceleyerek, enflasyonun finansal yapılar üzerinde belirgin etkiler yarattığını ve bu etkilerin işletmelerin likidite, kârlılık ve finansman stratejilerini doğrudan etkilediğini tespit etmiştir. Son olarak, Gökten vd. (2023), BİST30 endeksindeki imalat işletmelerinde enflasyon muhasebesi uygulamalarının, özellikle stok kalemlerinde büyük değişiklikler yaratarak, şirketlerin mali performans ve karar alma süreçlerini doğrudan etkilediğini vurgulamıştır. Bu çalışmalar, enflasyon muhasebesinin, işletmelerin finansal tablolarını gerçeğe uygun ve güvenilir hale getirmede kritik bir öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Türkiye'de bankalar üzerinde enflasyon muhasebesi uygulamalarını inceleyen tek çalışma olan Öztürk (2008), enflasyon muhasebesinin mevduat bankalarının kârlılığı üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde ele almıştır. Çalışma, 2001-2004 yılları arasındaki yüksek enflasyon döneminde, enflasyonun bankaların finansal tablolarındaki bilgilerin doğruluğunu olumsuz etkilediğini ve bu durumun bankaların sermaye koruma kabiliyetini ve ekonomik krizlere karşı dirençlerini zayıflattığını vurgulamaktadır. Öztürk, enflasyon muhasebesi uygulamalarının, bankaların maliyetlerini minimize etmeye yardımcı olduğunu ve bu sayede bankaların kârlılıklarını ve mali yapılarını daha doğru yansıttığını belirtmiştir. Ancak, enflasyon muhasebesinin bankaların net parasal pozisyonlarına olumsuz etkileri de olduğunu ifade etmektedir. Bu

çalışma, enflasyon muhasebesinin bankacılık sektöründe kritik bir rol oynadığını, ancak uygulamanın bazı zorlukları ve olumsuz yan etkileri de beraberinde getirdiğini ortaya koymaktadır.

Enflasyon muhasebesi uygulamaları, özellikle yüksek enflasyon dönemlerinde bankaların finansal tabloları üzerinde önemli etkiler yaratmakta olduğundan uluslararası literatürde bu konuya yoğunlaşan çalışmalar, enflasyonun bankaların kârlılığı, sermaye yapısı ve finansal raporlama üzerindeki etkilerini incelemiştir.

Enflasyonun bankacılık sektörü üzerindeki etkileri, literatürde geniş bir yelpazede ele alınmıştır ve bu etkiler, bankaların operasyonel verimliliğinden finansal raporlamalarına kadar birçok alanda kendini göstermektedir. Perry (1992), enflasyonun bankaların kârlılığı üzerindeki çift yönlü etkilerini ele alırken, bu etkilerin bankaların net parasal pozisyonlarına göre farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Vanoli (1999) ise, yüksek enflasyon dönemlerinde faiz ve enflasyon muhasebesi uygulamalarının ulusal hesaplar üzerindeki etkilerini analiz ederek, bu tür dönemlerde muhasebe standartlarının yeniden değerlendirilmesi gerektiğini savunmuştur. Maksy (1984) tarafından yapılan çalışma, ABD bankalarının enflasyon ayarlı muhasebe verilerini nasıl kullandığını incelemiş ve bu muhasebe yöntemlerinin bankaların finansal performansını korumada kritik bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Okumuş (2002), Türkiye bankacılık sektöründe enflasyonun kârlılık üzerindeki etkilerini incelemiş ve enflasyon muhasebesinin finansal tabloların doğruluğunu sağlama konusundaki önemine dikkat çekmiştir.

Daha spesifik olarak, İslami bankaların performansı üzerindeki enflasyon etkilerini inceleyen çalışmalar, bu bankaların geleneksel bankalara kıyasla farklı risk faktörlerine maruz kaldığını ortaya koymaktadır. Andriana (2023), enflasyonun İslami bankacılık risklerini artırdığını belirtirken, Visita (2019) Endonezya'daki İslami bankaların performansı üzerinde enflasyonun doğrudan bir etkisi olmadığını, ancak kâr-zarar paylaşım kredileri ve sermaye yeterliliğinin kârlılık üzerinde belirleyici olduğunu bulmuştur. Khan, Shahid ve Anwar (2014) ise Pakistan bankacılık sektörü üzerinde enflasyonun etkilerini analiz etmiş ve enflasyonun bankaların performansı üzerindeki olumsuz etkilerini ortaya koymuştur. Santoni (1986), enflasyonun ABD bankalarının kârlılığı üzerindeki etkilerini değerlendirirken, bu etkilerin bankaların sermaye yapıları ve risk yönetim süreçleri ile nasıl bağlantılı olduğunu incelemiştir. Umar, Maijama'a ve Adamu (2014), enflasyonun bankacılık performansı üzerindeki etkilerini kavramsal bir çerçevede ele almış ve enflasyonun bankaların kârlılığı ve mali istikrar üzerindeki geniş kapsamlı etkilerini vurgulamıştır. Ayrıca, Hooshyari ve Moghanloo (2015), İran bankalarının kârlılıkları üzerindeki enflasyonun etkilerini değerlendirerek, enflasyonun banka performansı üzerindeki ampirik sonuçlarını ortaya koymuştur. Bu çalışmalar, bankaların enflasyonla başa çıkma stratejilerini geliştirmeleri gerektiğini ve bu süreçte muhasebe ve risk yönetimi uygulamalarının önemini vurgulamaktadır.

3. YÖNTEM

Enflasyon düzeltmesi için farklı yöntemlerin kullanılabilmesi söz konusu olup yapılan kısmi uygulamalar dışında üç yöntem bulunmaktadır:

- Genel fiyat düzeyi muhasebesi yöntemi,
- İkame Maliyet Muhasebesi (özel fiyat düzeyi muhasebesi yöntemi),
- Karma Muhasebe Yöntemi (Genel ve Özel fiyat düzeyi muhasebesini birlikte uygulandığı yöntemdir).

Çalışmamızda "Genel Fiyat Düzeyi Muhasebe Yöntemi" kullanılmış olup ilgili yöntem hem uygulama kolaylığı sağlamakta hem de objektif olarak verilerdeki düzeltmeleri yansıtmaktadır. Bilgi kullanıcılarının ihtiyaç duyduğu doğru, anlaşılır ve karşılaştırılabilir bilgilere ulaşmasındaki kolaylık sağlamanın yanında bilgilerin objektif olarak sunuluyor olması da önemli bir nokta olmasından dolayı, uygulamada genel kabul gören yöntem; genel fiyat düzeyi muhasebe yöntemi olmuştur (Gündüz, 2023).

Araştırmada nicel veri toplamı aracı uygulanmıştır. Araştırmada enflasyon düzeltmesi yapılabilmesi için ikincil veri kullanılmıştır. Bankaların finansal tablolarını içeren bu veriler, bankaların internet sitelerinden, Borsa İstanbul'da işlem görüyor olmalarından dolayı, KAP 'ta (Kamuyu Aydınlatma Platformu) yayımladıkları bilgilerden; denetim raporları ve finansal raporlarından, derlenmiştir. Öncelikli olarak incelenecek ve ilgili düzeltmeler yapıldıktan sonra karşılaştırılacak olan 2022 ve 2023 finansal durum tablosu ve 2023 yılı kâr zarar tablosu temin edilmiştir.

Enflasyon düzeltmesinin ana mantığı olarak, paranın satın alma gücü kazancı ya da kaybının, finansal kalemleri nasıl etkilediğini söylemek mümkündür (Öztürk, 2008). Burada finansal kalemlerin, cari değerlere getirilmesi durumunda nasıl etkiler yarattığına bakılmaktadır (Akdoğan, 2004). Bu doğrultuda hangi finansal kalemin hangi tarihte ve nasıl bir maliyetle kayıtlı olduğunun görülebilmesi için yıllar itibari ile üçer aylık dönemlerle yayınlanmış olan finansal tablolar ve denetim raporlarına bakılmıştır. 2023 yılından geriye doğru olmak üzere 2004 yılına kadar olan finansal değişimler incelenmiştir. Başka bir deyişle, 2004 yılından 2023 yılına kadar olan finansal kalemler incelenmek üzere enflasyon düzeltmesi hesaplamaları yapılmış ve etki yarattığı düşünülen verilerin sonuçlarına ulaşılması sağlanmıştır. Bu incelemelerin ve hesaplamaların yapılış şekilleri ayrıca uygulama örneği kısmında verilerle detaylandırılmıştır. Enflasyon düzeltmesi yapılırken izlenen sıralama ve bu süreçte yapılması gerekenler şu şekilde belirtilmiştir:

- Enflasyon düzeltmesi yapılacak döneme ait dönem başı bilançosu, cari dönem bilançosu ve gelir tablosu alınmaktadır. Bu çalışmada 2022 yılsonu bilançosu (dönem başı bilançosunu ifade etmektedir.), 2023 yılsonu bilançosu ve 2023 yılsonu gelir tablosu dikkate alınmıştır.
- Düzeltme katsayıları düzeltmede kullanılacak yıllar itibari ile endeksler kullanılarak hesaplanmakta olup bu çalışmada TÜFE (Tüketici Fiyat endeksi) endeksi kullanılmış bu endeksler TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) sayfasından temin edilmiştir.
- Enflasyon düzeltmesine dönem başı bilançosundan başlanılmıştır. 2022 yıl sonu verileri çalışmamızda 2023 yılı için dönem başı verilerini oluşturmaktadır.
- Finansal durum tablosunda ilk aşamada şu işlemler yapılmıştır:
  - Finansal kalemlerin tamamı parasal ve parasal olmayan kalemler olarak sınıflandırılmıştır.
  - Dönem başı bilançosuna ait parasal kalemler olduğu gibi alınmıştır.
  - Dönem başı bilançosundaki parasal kalemlerin cari para birimi ile ifade edilmesi ilgili döneme ait katsayılarla çarpılarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
  - Dönem başı bilançosundaki tüm parasal olmayan kalemler, aktife giriş yılları itibari ile gösterdikleri değişimler belirlenmiştir.
  - Dönem başı bilançosunda yer alan parasal olmayan kalemler, aktife giriş tarihleri dikkate alınarak, ilgili tarih için hesaplanmış olan katsayılar ile düzeltilmiştir.
  - Tüm bu belirtilen işlemler yapıldıktan sonra düzenlenmiş olan rakamlarla dönem başı bilançosu yeniden oluşturulmuştur (Öztürk, 2008).
- Enflasyonun yaratmış olduğu olumlu ya da olumsuz etkinin hesaplanabilmesi ve bunun finansal verilere olan etkisinin hesaplanması için satın alma gücü kazanç veya kaybının hesaplanması söz konusudur. Buradan hesaplanan olan satın alma kazancı ya da kaybı rakamı 2023 yılı kâr zarar tablosu (gelir tablosu) hesaplanmasında kullanılmıştır. Böylece son yıla ilişkin enflasyon düzeltmesi sonrası kar/zarar rakamı elde edilmiştir.
- Cari dönem kâr zarar tablosunun (gelir tablosunun) düzeltilmesi işlemi aşağıdaki sıralama ile yapılmıştır.
  - Cari dönem kâr zarar tablosunun gelir ve gider kalemlerinin detayları incelenmiş, her kalemin özelliğine göre ortaya çıkış tarihleri analiz edilmiştir.
  - İlgili kalemler belirlenmiş olan tarihler doğrultusunda katsayılarla düzeltilerek, cari yıl (2023 yıl sonu) gelir tablosu yeniden düzenlenmiştir.
  - Satın alma gücü kazanç veya kaybı hesaplamasından elde edilen rakam, kâr zarar tablosuna enflasyon düzeltmesinin uygulandığı aşamada dönem net kâr zararının hesaplanması aşamasında kullanılmıştır. Böylece enflasyonun etkisi ile elde edilen fiktif kar rakamından kâr zarar tablosu arındırılmıştır.
- Dönem sonu finansal durum tablosunun düzeltilmesi;
  - İlk olarak dönem sonu finansal durum tablosu, parasal olan ve olmayan kalemler açısından sınıflandırılarak yeniden düzenlenmiştir. Bu süreçte herhangi bir enflasyon düzeltmesi işlemi yapılmaz ve böylece henüz basit bilanço eşitliği bozulmamış olur.
  - Dönem sonuna ait finansal durum tablosu parasal kalemleri üzerinde düzeltme işlemi yapılmadan olduğu gibi alınmıştır (1 ile çarpılmıştır).
  - Parasal olmayan kalemlerin tamamı için aktife giriş tarihi itibari ile gösterdikleri değişimler belirlenmiş, endeksten elde edilen katsayı ile çarpılarak düzeltme işlemleri yapılmıştır.

- Dönem sonu finansal durum tablosunda yer alan parasal ve parasal olmayan kalemlerin düzeltilmesi yapıldıktan sonra hesaplanmış olan bu rakamlar ile düzeltilmiş dönem sonu finansal durum tablosu oluşturulmuştur (Öztürk,2008).

3.1. Endekslerin Seçimi, Kullanımı ve Düzeltme Katsayısının Hesaplanması

Çalışmada, tarihi maliyet ile finansal tablolara girilmiş olan finansal tablolar dikkate alınmıştır. Düzeltme işlemi için gerekli olan ilgili endeksler aylık olarak temin edilmiş, denetim raporlarında düzeltme işlemi için dikkate alınan kalemlerden en eski tarih olan 2004 yılı ocak ayından itibaren endekse ihtiyaç duyulduğu tespit edildiğinden veriler bu tarihten başlayarak 2023 yılı aralık ayına kadar toplanmıştır. Çünkü finansal bilgilerin detaylarına inilerek yapılan bu çalışmada her finansal kalem için farklı tarihi maliyet girişi söz konusu olmaktadır. Bu durum her kalem için ayrı katsayı hesaplaması gerektirmektedir. Her yıl için ortalama endekse ihtiyaç duyulmuş olup TÜİK ten temin edilen verilere ilave olarak, her yılın endeksleri kendi içerisinde toplanıp on ikiye bölünmesi suretiyle (basit aritmetik ortalama yöntemi) yıllık ortalama endeks bulunmuş ve tarihi maliyetlerin cari değerlere güncellenmesi için kullanılacak olan düzeltme katsayıları oluşturulmuştur.

2023 yılı cari değerlerine getirilmek istenilen finansal kalemler, parasal kalem ve parasal olmayan kalem olarak hesap özelliklerine göre ayrıştırılmış, dönem başı ve dönem sonu bilançosu ile cari yıl gelir tablosu için belirlenen katsayılar ile hesaplamalar yapılmıştır. Aralık 2023 endeksi her finansal kalemin tarihi maliyet ile kaydedildiği tarihteki endeksine bölünerek ilgili katsayı bulunmuştur. Aralık 2023 ayı endeksinin her yılın ortalama endeksine bölünmesi üzerine de yıl ortalama katsayısı bulunmuştur. Katsayıların hesaplanma yöntemi şöyledir:

Tablo 1. Düzeltme Katsayılarının Hesaplanması

Dönem Başı Bilançosunda	Parasal Kalem X Dönem	Parasal Olmayan Kalem X Dönem Sonu
Dönem Sonu Bilançosunda	Parasal Kalem X 1	Parasal Olmayan Kalem X Dönem Sonu
Cari Yıl Gelir Tablosunda	Gelir Tablosu Kalemleri X	Gelir Tablosu Kalemleri X Dönem Sonu
Özellikli Kalemler	Amortisman Giderleri, MDV, Satış Karı Zararı vb. → Düzeltmelerden	

Burada belirtilmesi gereken bir diğer konu, enflasyon düzeltmesinin Vergi Usul Kanunu (VUK) ve Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) kapsamında farklı endeksler kullanılarak uygulanıyor olmasıdır. Bankalar, bağımsız denetime tabi oldukları için TMS kapsamında finansal tablolarını hazırlamaktadır. Bu doğrultuda, "TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" muhasebe standardı uygulanmaktadır. VUK doğrultusunda enflasyon düzeltmesi uygulanırken Yİ-ÜFE endeksi ve TMS 29 doğrultusunda enflasyon düzeltmesi uygulanırken de TÜFE endeksi kullanılmaktadır (Gündüz, 2023). Bu doğrultuda enflasyon muhasebesinin ülkemizde uygulandığı en son dönem olan 2004 yılından, düzeltmenin yapılacağı dönem olan Aralık 2023'e kadar olan tüm endeksler TÜİK' den temin edilmek üzere, aylar ve yıllar itibari ile endeks tablosu oluşturulmuş, düzeltme katsayıları buradan hesaplanmıştır. Katsayılar oluşturulurken, düzenlenmek istenilen tarih olan Aralık 2023 dönemi endeksinin, tarihi değerinin muhasebe kalemlerine kayıtlı olduğu tarihler ay bazında dikkate alınarak, ilgili ay ve yılın endeksine bölünmesi ile her bir işlem ve kayıt için ayrı bir katsayı hesaplanmış ve bu katsayılar kullanılmıştır. TÜİK verileri kullanılarak oluşturulan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) rakamları ve düzeltme katsayıları ise Ek 1'de yer almaktadır.

4. BULGULAR

Enflasyon düzeltmesinin yapılabilmesi için öncelikli olarak finansal durum tablosunda tüm varlık ve yükümlülük kalemleri parasal kalemler ve parasal olmayan kalemler olarak, muhasebe kalemlerinin özelliklerine göre ayrıştırılmış, parasal olmayan kalemlerin tarihi maliyetleri daha önce hesaplanan ilgili düzeltme katsayıları (Ek 1) ile her bir kalem detayında ayrı ayrı güncellenmiştir. Parasal olmayan kalemlerde enflasyon düzeltmeleri yapıldıktan sonra arada fark oluşmuş (aradaki fark yükümlülük kaleminin düzeltme sonrasında daha fazla çıkmasından kaynaklıdır), oluşan fark "Enflasyon muhasebesi değerlendirme farkı" olduğundan bilançonun yükümlülük tarafına eklenerek bilanço eşitliği sağlanmıştır.

Tablo 2. Enflasyon Muhasebesi Değerleme Farkı

VARLIK		YÜKÜMLÜLÜK	
Parasal Varlık		Parasal Yükümlülük	
Parasal Olmayan Varlık		Parasal Olmayan Yükümlülük	
		<i>Enflasyon Muhasebesi Değerleme Farkı</i>	
Aktif Toplamı		=	Pasif Toplamı

Çalışmada düzeltme işlemlerine bankaların bağımsız denetim raporlarında yer alan detaya kadar inilebilmiştir. Enflasyon düzeltmesi ile ilgili banka bilançosunda en çok düzeltme olan kalemlerden olması ve tüm oranlar üzerinde etkisi olması sebebi ile Banka 1'in ödenmiş sermaye kalemi üzerinde yapılan düzeltme işleminin detaylarına aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 3. Banka 1 Ödenmiş Sermaye Kalemi Düzeltme Hesaplaması (Milyon TL)

Yıl	Serm. Art.	Önceki Serm.	Yeni Serm.	Düzel. Kats.	Düz. Değer
2004	10.2004	822	1.200	16,24055	19.489
2005	07.2005	1.200	2.100	16,00982	33.621
2008	07.2008	2.100	4.200	11,96512	50.254
2022 Dönem Sonu Sermaye			4.200		59.024
2023 Dönem Başı Sermaye.			4.200		59.024
2023 Dönem Sonu Sermaye				1,64773	97.256

Tabloda yer alan hesaplama sonucunda elde edilen enflasyon etkisi dikkate alınarak hesaplanan ödenmiş sermaye 2023 yıl sonu enflasyona göre düzeltilmiş finansal durum tablosunda ilgili yere konulmuştur.

Belirtilen enflasyon düzeltmesi işlemi tüm kalemlerde uygulandıktan ve tarihi maliyet ile bilançoya kaydedilmiş olan kalemler, cari değerlere güncellendikten sonra düzeltilmiş finansal tablolar oluşturulmuştur.

7 banka için ayrı ayrı yapılan hesaplamalar sonrasında elde edilen düzeltme öncesi ve sonrası finansal durum tablolarının detayları Ek 2-5 'te yer almakta olup, özetleri aşağıdadır:

Tablo 4. İncelenen Bankaların 2022 ve 2023 Yıllarına Ait Enflasyon Düzeltmesi Öncesi ve Sonrası Özeti

Milyar TL		2022					2023				
		Parasal	Parasal	Parasal	Parasal	Enf.	Parasal	Parasal	Parasal	Parasal	Enf.
Banka 1	Nomi.	1.067	85	999	153	-	1.773	157	1.685	245	-
	Enf. Düzl.	1.493	239	1.324	495	(87)	1.773	340	1.685	574	(146)
Banka 2	Nomi.	1.014	62	922	154	-	1.688	101	1.578	211	-
	Enf. Düzl.	1.419	144	1.211	519	(167)	1.688	194	1.577	522	(216)
Banka 3	Nomi.	1.267	141	1.217	191	-	2.204	250	2.186	268	-
	Enf. Düzl.	1.725	433	1.548	594	16	2.204	592	2.186	649	(38)
Banka 4	Nomi.	1.008	100	982	126	-	1.588	151	1.560	179	-
	Enf. Düzl.	1.413	215	1.303	384	(59)	1.588	284	1.560	442	(130)
Banka 5	Nomi.	2.207	105	2.109	202	-	3.658	143	3.469	331	-
	Enf. Düzl.	2.998	307	2.792	718	(205)	3.658	361	3.469	715	(165)
Banka 6	Nomi.	1.341	52	1.302	91	-	2.114	81	2.067	128	-
	Enf. Düzl.	1.935	148	1.795	301	(13)	2.114	189	2.066	286	(49)
Banka 7	Nomi.	1.614	67	1.574	107	-	2.675	121	2.625	171	-
	Enf. Düzl.	2.204	190	2.113	356	(75)	2.675	270	2.625	360	(40)

Tablonun incelenmesinden de görüleceği üzere sadece 1 bankanın 2022 yılı için enflasyon düzeltme farkı pozitif, diğer tüm dönemler ve örneklemeler için negatif çıkmıştır.

Bu aşamadan sonra finansal durum tablosundaki kalemlerde yapılan düzeltmelerin ardından parasal ve parasal olmayan kalemlere ilişkin düzeltmelerin yapılması gerçekleştirilmiş ve 2022 ve 2023 yıllarındaki parasal ve parasal olmayan kalemlerin maruz kaldığı satın alma gücü kazanç / kaybı net parasal pozisyon

hareketleri yöntemi esas alınarak hesaplanmış olup, örneklem kapsamındaki tüm bankalarda kayıp ortaya çıkmıştır (Detay hesaplamalar Ek:6).

Tablo 5. Satın Alma Gücü Kaybı

Milyon TL	Kayıp
Banka 1	48.899
Banka 2	64.099
Banka 3	24.484
Banka 4	17.561
Banka 5	85.853
Banka 6	27.250
Banka 7	28.473

Çalışmanın bu evresinde bankaların gelir tablosundaki kalemler enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş, son aşamada bilançodaki kalemlerin satın alma gücü kazanç /kayıbı rakamı da dikkate alınarak düzeltilmiş 2023 yıl sonu kar/zarar hesaplaması gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki tabloda tüm örneklemdeki bankaların nominal ve düzeltilmiş K/Z rakamları özetlenmiştir (Detaylar: Ek.6)

Tablo 6. 2023 Yıl Sonu Nominal ve Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Kar/Zarar Rakamları

Milyon TL	Nominal K/Z	Düzeltilmiş K/Z
Banka 1	87.331	68.711
Banka 2	66.479	-5.351
Banka 3	72.266	42.844
Banka 4	68.009	68.236
Banka 5	89.851	-25.391
Banka 6	10.112	-45.160
Banka 7	25.046	-37.035

Elde edilen sonuca göre 1 adet özel sektör bankasının karında artış, 2 adet özel sektör bankasının karında azalış, 1 adet özel sektör bankası ile 3adet kamu bankasında zarar ortaya çıkmıştır.

4.1.Rasyolardaki Değişimin İncelenmesi

Banka bilançolarına ilişkin hesaplamaya dahil edilen rasyolar Türkiye Bankalar Birliği'nin istatistiki raporlarında yer alan rasyolar dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu rasyolar içinden finansal yapı, likidite ve karlılığı temsil eden öncü rasyolar için nominal değerler ve enflasyona göre düzeltilmiş değerlerle hesaplanan rasyolar bulunmuştur. Aşağıdaki tabloda örnekleme yer alan bankaların hesaplanan rasyoları karşılaştırmalı olarak yer almaktadır:

Tablo 7. Bankaların 2023 Yılı Nominal ve Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Finansal Rasyolarının Karşılaştırılması

		Özkayn. /	Mevduat /	Alınan	Fin.	Krediler /	Likit	Ort. Aktif	Ort.
Banka 1	Nom.	12,7	71,7	2,3	27,3	55,2	22,3	5,3	42,6
	Düzl.	27,2	65,5	2,1	24,9	50,4	20,4	3,4	16,0
Banka 2	Nom.	11,8	68,1	5,3	38,3	48,6	19,1	4,4	36,7
	Düzl.	27,8	64,7	5,0	36,4	46,2	18,2	-0,3	-1,4
Banka 3	Nom.	10,9	67,7	4,9	35,1	47,8	23,1	3,6	32,4
	Düzl.	23,2	59,4	4,3	30,8	41,9	20,3	1,6	8,9
Banka 4	Nom.	10,3	59,6	8,1	23,6	52,0	16,7	4,7	44,5
	Düzl.	23,6	55,4	7,5	21,9	48,3	15,5	3,7	21,0
Banka 5	Nom.	8,7	77,2	5,3	36,8	51,9	19,2	2,8	31,8
	Düzl.	17,8	73,0	5,0	34,8	49,1	18,2	-0,6	-4,6
Banka 6	Nom.	5,8	85,3	0,8	20,4	57,9	13,2	0,5	8,7
	Düzl.	12,4	81,3	0,7	19,4	55,2	12,6	-2,0	-20,8
Banka 7	Nom.	6,1	70,1	7,9	30,8	54,3	18,5	1,1	17,2
	Düzl.	12,2	66,6	7,5	29,3	51,6	17,6	-1,3	-13,3

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada yüksek enflasyon ortamında finansal tabloların okunabilirliğini sağlamaya yönelik uygulanması gereken enflasyon muhasebesinin uygulama sonuçlarının ortaya konulması ve bankaların gerçek finansal yapılarının elde edilmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede Türk Bankacılık Sektörünün en büyük aktifine sahip 7 bankası örneklem olarak dikkate alınmıştır. Bu bankaların nominal aktif toplamları 2023 yıl sonu itibarıyla sektörün yaklaşık % 77,7'sini oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda elde edilen bilgilerin tüm sektör için genelleştirilebilmesine olanak sağlayan bir büyüklük üzerinde çalışılmıştır.

İlk aşamada finansal durum tabloları enflasyona göre düzeltilmiş ve enflasyonun parasal ve parasal olmayan kalemler üzerinde yarattığı etki ortaya konulmuştur. Buradan elde edilen sonuçlar enflasyonun bilanço kalemleri üzerinde önemli boyutta olumsuz etkisinin olduğudur.

Finansal durum tablosu kalemlerinin satın alma gücü kazanç / kaybı hesaplamasında ise tüm örneklemde kayıp olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bilgi de dikkate alınarak gelir tablosu kalemlerinde yapılan enflasyon düzeltmeleri sonucunda 1 banka hariç diğer tüm bankaların karlarında düşüş olmuş bazıları ize zarar geçmiştir.

Son aşamada ise nominal ve enflasyona göre düzeltilmiş finansal tablolardan elde edilen verilerle bazı temel rasyoların hesaplama arasındaki değişim analiz edilmiştir.

Finansal yapıya ilişkin rasyolardaki değişimde; menkul değerler cüzdanında düşüş yönlü, likidite rasyolarında azalış yönlü, karlılık rasyolarında kardaki erimeye bağlı olarak negatif yönlü değişim izlenmiştir. Bir diğer önemli değişim ise enflasyonun yabancı kaynakla finansman seviyesini düşürdüğü ve aktifin finansmanında özkaynağın daha da arttığı yönündedir.

Bu çalışmada, yüksek enflasyonun bankaların finansal tabloları üzerindeki etkilerini ele alan bulgular, literatürdeki pek çok çalışma ile benzerlik göstermektedir. Özellikle, enflasyon düzeltilmesi yapılmadığında bankaların finansal tablolarında yanıltıcı kâr rakamlarının ortaya çıkması ve bu durumun bankaların özkaynak kârlılığı ve likidite durumu gibi kritik finansal oranlarını olumsuz etkilediği yönündeki bulgular, Yıldız (2018) ve Özkan (2005) gibi araştırmacıların çalışmalarını desteklemektedir. Bununla birlikte, çalışmanın sonuçları, özellikle son yıllarda bankacılık sektöründe güncel enflasyon muhasebesi uygulamalarının eksikliği üzerine literatürdeki eleştirilerle de uyumludur (Yenisu, 2022). Bu çalışmanın en önemli bulguları arasında yer alan ve literatüre de katkı sağlayan yüksek enflasyon ortamında yabancı kaynakla finansman gücünün azaldığı, buradaki boşluğu daha fazla özkaynakla finansmanın doldurduğudur. Aynı zamanda bu çalışmada yapılan detaylı uygulamalar ve 2023 yılı sonu itibarıyla elde edilen güncel veriler sektöre dair gerçekçi bir bakış açısı sunmayı hedeflemektedir. Bu açıardan çalışma, hem bankacılık sektörüne ilişkin Türkiye özelinde bu detayda yapılan bir çalışmanın bulunmaması, hem de sektör açısından finansman konusundaki bulgusu açısından literatüre katkı sağlamaktadır. Bankaların enflasyon muhasebesine adaptasyon süreçlerini kolaylaştırmak ve finansal istikrarı korumak amacıyla sektörde birtakım düzenlemelerin yapılması önerilmektedir. Bu kapsamda, bankaların iç kontrol sistemlerinin enflasyon düzeltmelerine göre optimize edilmesi, enflasyon muhasebesinin uluslararası muhasebe standartlarıyla uyumlu hale getirilmesi ve bu konuda bankalara yönelik rehberlik sağlayacak düzenlemelerin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. Bu öneriler, bankaların enflasyon muhasebesini etkin bir şekilde uygulayarak finansal tablolarının doğruluğunu artırmalarına ve böylece daha sağlıklı mali analizler ve karar alma süreçleri gerçekleştirmelerine katkı sağlayacaktır. Çalışmanın bu yönüyle bankacılık sektörüne ilişkin Türkiye özelinde detaylı bir analiz sunması ve finansman konusundaki bulguları açısından literatüre katkı sağlaması, bankaların ve sektörün gelecekteki stratejik planlamalarına yol gösterici niteliktedir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgular çerçevesinde, enflasyonun finansal tablolara etkisi göz önünde bulundurularak, bankaların likidite konusunda daha stratejik planlamalar yapmaları, kârdaki azalışa bağlı olarak hem fiyatlama hem de maliyet yönetiminde enflasyon risk primini özenle değerlendirmeleri ve faaliyetlerin finansmanında daha fazla özkaynak kullanımının ortaya çıktığını dikkate alarak yabancı kaynak planlamasını yaparken bu noktayı da dikkate almaları önerilmektedir. Gözetim ve denetim otoriteleri

açısından ise enflasyonun özellikle likidite, karlılık ve yabancı kaynakla finansmandaki erimeyi dikkate alarak sektöre ilişkin yapılacak düzenlemelerde bu hususları göz önünde bulundurarak hareket etmeleri önerilmektedir. Bu çerçevede yasal açıdan enflasyon muhasebenin zorunlu olmadığı dönemlerde de ilgili tüm tarafların finansal açıdan reel durumun anlaşılabilmesini teminen ve ihtiyaten nominal rakamların yanısıra enflasyona göre düzeltilmiş finansal tabloların da kamuoyu ile paylaşılmasının ilgili otoritelerce tavsiye edilmesinin, doğru bilgilendirilmesinin sağlanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın sonuçları, literatüre önemli katkılar sağlamakla birlikte, konu ile ilgili gelecekteki çalışmalara da ışık tutmaktadır. Özellikle farklı ölçeklerdeki bankaların enflasyon muhasebesi uygulamalarının karşılaştırılması, bu uygulamaların bankaların risk yönetimi ve sermaye yeterliliği üzerindeki etkilerinin derinlemesine incelenmesi, gelecekte yapılacak araştırmalara yol gösterici olabilir. Ayrıca, bu alanda yapılacak çalışmaların enflasyon muhasebesinin bankaların uzun vadeli stratejilerine olan etkisini ele alması, sektörün sürdürülebilirliğine ilişkin yeni bakış açıları kazandırabilir.

Çalışmanın en önemli kısıtı hesaplamaların denetim raporunda yer alan detaya kadar gidilerek yapılabilmesidir. Normal koşullarda her banka özelinde ayrıntılı mizandaki kalemler dikkate alınarak yapılacak enflasyon düzeltme hesaplamaları sonucunda konuya ilişkin tam sonuç elde edilebilecektir.

Ek 1. Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)- (2003=100) ve 2023 Aralık Bazlı Aylık Düzeltme Katsayıları

Ay	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	114,5	123,6	135,8	146,9	160,9	174,1	182,6	202,0	216,7	233,5	250,5	274,4	299,7	330,8	398,1	446,5	513,3	763,2	1203,5
	16,2	15,1	13,7	12,7	11,6	10,7	10,2	9,2	8,6	8,0	7,4	6,8	6,2	5,6	4,7	4,2	3,6	2,4	1,6
2	114,5	123,8	136,4	148,8	160,4	176,6	183,9	203,1	217,4	234,5	252,2	274,4	302,2	333,2	398,7	448,0	518,0	799,9	1241,3
	16,2	15,0	13,6	12,5	11,6	10,5	10,1	9,2	8,6	7,9	7,4	6,8	6,2	5,6	4,7	4,2	3,6	2,3	1,5
3	114,8	124,2	137,7	150,3	162,1	177,6	184,7	204,0	218,8	237,2	255,2	274,3	305,2	336,5	402,8	450,6	523,5	843,6	1269,8
	16,2	15,0	13,5	12,4	11,5	10,5	10,1	9,1	8,5	7,8	7,3	6,8	6,1	5,5	4,6	4,1	3,6	2,2	1,5
4	115,6	125,8	139,3	152,8	162,2	178,7	186,3	207,1	219,8	240,4	259,4	276,4	309,2	342,8	409,6	454,4	532,3	904,8	1300,0
	16,1	14,8	13,4	12,2	11,5	10,4	10,0	9,0	8,5	7,7	7,2	6,7	6,0	5,4	4,5	4,1	3,5	2,1	1,4
5	116,7	128,2	140,0	155,1	163,2	178,0	190,8	206,6	220,1	241,3	260,9	278,0	310,6	348,3	413,5	460,6	537,1	931,8	1300,6
	15,9	14,5	13,3	12,0	11,4	10,4	9,7	9,0	8,5	7,7	7,1	6,7	6,0	5,3	4,5	4,0	3,5	2,0	1,4
6	116,8	128,6	139,7	154,5	163,4	177,0	188,1	204,8	221,8	242,1	259,5	279,3	309,8	357,4	413,6	465,8	547,5	977,9	1351,6
	15,9	14,5	13,3	12,0	11,4	10,5	9,9	9,1	8,4	7,7	7,2	6,7	6,0	5,2	4,5	4,0	3,4	1,9	1,4
7	116,1	129,7	138,7	155,4	163,8	176,2	187,3	204,3	222,4	243,2	259,7	282,6	310,2	359,4	419,2	468,6	557,4	1001,0	1479,8
	16,0	14,3	13,4	12,0	11,4	10,6	9,9	9,1	8,4	7,7	7,2	6,6	6,0	5,2	4,4	4,0	3,3	1,9	1,3
8	117,1	129,2	138,7	155,0	163,3	176,9	188,7	205,4	222,2	243,4	260,8	281,8	311,9	367,7	422,8	472,6	563,6	1015,7	1614,3
	15,9	14,4	13,4	12,0	11,4	10,5	9,9	9,1	8,4	7,6	7,1	6,6	6,0	5,1	4,4	3,9	3,3	1,8	1,2
9	118,3	130,8	140,1	155,7	163,9	179,1	190,1	207,6	223,9	243,7	263,1	282,3	313,9	390,8	427,0	477,2	570,7	1046,9	1691,0
	15,7	14,2	13,3	11,9	11,3	10,4	9,8	9,0	8,3	7,6	7,1	6,6	5,9	4,8	4,4	3,9	3,3	1,8	1,1
10	120,5	132,5	142,7	159,8	167,9	182,4	196,3	211,6	227,9	248,4	267,2	286,3	320,4	401,3	435,6	487,4	584,3	1084,0	1749,1
	15,4	14,0	13,0	11,6	11,1	10,2	9,5	8,8	8,2	7,5	7,0	6,5	5,8	4,6	4,3	3,8	3,2	1,7	1,1
11	122,1	134,2	145,5	161,1	170,0	182,4	199,7	212,4	228,0	248,8	269,0	287,8	325,2	395,5	437,3	498,6	604,8	1115,3	1806,5
	15,2	13,9	12,8	11,5	10,9	10,2	9,3	8,8	8,2	7,5	6,9	6,5	5,7	4,7	4,3	3,7	3,1	1,7	1,0
12	122,7	134,5	145,8	160,4	170,9	181,9	200,9	213,2	229,0	247,7	269,5	292,5	327,4	393,9	440,5	504,8	687,0	1128,5	1859,4
	15,2	13,8	12,8	11,6	10,9	10,2	9,3	8,7	8,1	7,5	6,9	6,4	5,7	4,7	4,2	3,7	2,7	1,7	1,0
Ort.	117,5	128,8	140,0	154,7	164,3	178,4	190,0	206,8	222,3	242,0	260,6	280,9	312,1	363,1	418,2	469,6	561,6	967,7	1488,9
Ort.	15,8	14,4	13,3	12,0	11,3	10,4	9,8	9,0	8,4	7,7	7,1	6,6	6,0	5,1	4,5	4,0	3,3	1,9	1,3

Kaynak: TÜİK

Her aya ait ilk satır endeks, ikinci satır düzeltme katsayılarıdır.

Ek 2. Banka 1 ve Banka 2 Finansal Durum Tablosu

Banka 1					Banka 2				
Milyar TL	2022		2023		Milyar TL	2022		2023	
VARLIKLAR	Nom.	Düzeltil.	Nom.	Düzeltil.	VARLIKLAR	Nom.	Düzeltil.	Nom.	Düzeltil.
FİNANSAL VARLIK.(Net)	320	393	527	527	FİNANSAL VARLIK.(Net)	376	472	685	685
Nakit ve Nakit Benz.	230	258	430	430	Nakit ve Nakit Benz.	161	178	342	342
GUD Farkı K/Z Yans. FV	2	3	5	5	GUD Farkı K/Z Yans. FV	3	5	7	7
GUD Farkı Diğer Kaps. Gelire Yans. FV	77	118	80	80	GUD Farkı Diğer Kaps. Gelire Yans. FV	165	222	271	271
Türev Finansal Varlık	10	13	11	11	Türev Finansal Varlık	48	68	65	65
İTFA EDİL. MALİYETİ İLE ÖLÇÜLEN FV (Net)	741	1.089	1.226	1.226	İTFA EDİL. MALİYETİ İLE ÖLÇÜLEN FV (Net)	637	946	1.003	1.003
Krediler	669	990	1.066	1.066	Krediler	560	825	870	870
İtfa Edil. Mali. ile Ölçülen Diğ.FV	108	149	207	207	İtfa Edil. Mali. ile Ölçülen Diğ.FV	98	154	165	165
Beklenen Zarar Kars.(-)	-37	-49	-47	-47	Beklenen Zarar Kars.(-)	-22	-33	-32	32
CARİ /ERT. VERGİ VARLIĞI	7	11	20	20	CARİ /ERT. VERGİ VARLIĞI	0	0	0	0
PARASAL VARLIKLAR	1.067	1.493	1.773	1.773	PARASAL VARLIKLAR	1.014	1.419	1.688	1.688
SATIS AMAC.EL.TUT.DUR.FAAL.İLİS. DV(Net)	1	3	2	5	SATIS AMAC.EL.TUT.DUR.FAAL.İLİS. DV(Net)	1	2	0	1
ORTAKLIK YATIRIMLARI	29	56	57	89	ORTAKLIK YATIRIMLARI	24	36	47	62
İştirakler (Net)	0	0	0	0	İştirakler (Net)	0	0	0	0
Bağlı Ortaklıklar (Net)	29	55	57	89	Bağlı Ortaklıklar (Net)	24	36	47	62
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	10	44	19	58	MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	15	44	24	57
DİĞER AKTİF (Net)	45	137	79	189	DİĞER AKTİF (Net)	22	63	30	74
PARASAL OLMAYAN VARLIK	85	239	157	340	PARASAL OLMAYAN VARLIK	62	144	101	194
VARLIKLAR TOPLAMI	1.152	1.732	1.930	2.113	VARLIKLAR TOPLAMI	1.075	1.563	1.789	1.882
YÜKÜMLÜLÜKLER					YÜKÜMLÜLÜKLER				
MEVDUAT	791	1.067	1.384	1.384	MEVDUAT	679	919	1.218	1.218
ALINAN KREDİLER	35	36	44	44	ALINAN KREDİLER	64	65	95	95
PARA PİYASALARINA BORÇLAR	16	16	43	43	PARA PİYASALARINA BORÇLAR	54	71	90	90
İHRAC ED. MENK. KIYM. (Net)	13	13	5	5	İHRAC ED. MENK. KIYM. (Net)	22	24	39	39
TÜREV FİNANSAL YÜKÜM.	11	14	11	11	TÜREV FİNANSAL YÜKÜM.	14	22	15	15
KARSILIKLAR	19	23	16	16	KARSILIKLAR	6	9	7	7
CARİ/ERT. VERGİ BORCU	7	12	10	10	CARİ/ERT. VERGİ BORCU	14	22	12	12
SERMAYE BENZ.İ BORC. ARAC.	15	16	23	23	SERMAYE BENZ.İ BORC. ARAC.	17	17	24	24
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	93	126	148	148	DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	51	62	78	78
PARASAL YÜKÜMLÜLÜK	999	1.324	1.685	1.685	PARASAL YÜKÜMLÜLÜK	922	1.211	1.578	1.577
ÖZKAYNAKLAR	153	495	245	574	ÖZKAYNAKLAR	154	519	211	522
Ödenmiş Sermave	4	59	4	97	Ödenmiş Sermave	5	61	5	101
Kâr Yedekleri	63	240	114	304	Kâr Yedekleri	56	212	107	276
Dönem Net Kâr veya Zararı	59	115	87	69	Dönem Net Kâr veya Zararı	60	115	66	-5
Diğer Özkaynaklar	0	0	39	0	Diğer Özkaynaklar	32	130	32	150
PARASAL OLMAYAN YÜKÜMLÜLÜK	153	495	245	574	PARASAL OLMAYAN YÜKÜMLÜLÜK	154	519	211	522
ENFLASYON MUH. DEĞERL. FARKI	-	-87	-	-146	ENFLASYON MUH. DEĞERL. FARKI	-	-167	-	-216
YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	1.152	1.732	1.930	2.113	YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	1.075	1.563	1.789	1.882

Ek 3. Banka 3 ve Banka 4 Finansal Durum Tablosu

Banka 3				
Milyar TL	2022		2023	
	Nom.	Düzeltil.	Nom.	Düzeltil.
VARLIKLAR				
FİNANSAL VARLIK (Net)	424	522	862	862
Nakit ve Nakit Benz.	222	236	566	566
GUD Farkı K/Z Yans. FV	14	17	23	23
GUD Farkı Diğer Kans. Gelire Yans. FV	171	251	253	253
Türev Finansal Varlık	17	17	19	19
İTFA EDİL MALİYETİ İLE ÖLÇÜLEN FV	843	1.203	1.330	1.330
Krediler	782	1.102	1.172	1.172
İtfa Edil. Mali. ile Ölçülen Diğ. FV	93	149	196	196
Beklenen Zarar Kars. (-)	-33	-48	-38	-38
CARİ /ERT. VERGİ VARLIĞI	0	0	12	12
PARASAL VARLIKLAR	1.267	1.725	2.204	2.204
SATIS AMAC. EL TUT. DUR. FAAL. İLİŞ.	2	5	2	5
ORTAKLIK YATIRIMLARI	80	259	144	355
İştirakler (Net)	0	2	0	2
Bağlı Ortaklıklar (Net)	79	257	144	353
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	17	59	34	85
DİĞER AKTİF (Net)	43	110	69	148
PARASAL OLMAYAN VARLIK	141	433	250	592
VARLIKLAR TOPLAMI	1.408	2.158	2.454	2.797
YÜKÜMLÜLÜKLER				
MEVDUAT	931	1.181	1.662	1.662
ALINAN KREDİLER	71	74	121	121
PARA PİYASALARINA BORÇLAR	40	58	123	123
İHRAC. ED. MENK. KIYM. (Net)	28	30	68	68
TÜREV FİNANSAL YÜKÜM	9	11	7	7
KARSILIKLAR	31	49	40	40
CARİ/ERT. VERGİ BORCU	8	11	10	10
SERMAYE BENZERİ BORÇLANMA	34	35	40	40
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	65	99	115	115
PARASAL YÜKÜMLÜLÜK	1.217	1.548	2.186	2.186
ÖZKAYNAKLAR	191	594	268	649
Ödenmiş Sermaye	10	72	10	118
Kâr Yedekleri	58	219	111	284
Dönem Net Kâr veya Zararı	62	119	72	43
Diğer Özkaynaklar	61	186	75	204
PARASAL OLMAYAN YÜKÜMLÜLÜK	191	594	268	649
ENFLASYON MUH. DEĞERL. FARKI	-	16	-	-38
YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	1.408	2.158	2.454	2.797

Banka 4				
Milyar TL	2022		2023	
	Nom.	Düzeltil.	Nom.	Düzeltil.
VARLIKLAR				
FİNANSAL VARLIK (Net)	270	343	410	410
Nakit ve Nakit Benz.	172	200	290	290
GUD Farkı K/Z Yans. FV	2	2	3	3
GUD Farkı Diğer Kans. Gelire Yans. FV	77	116	95	95
Türev Finansal Varlık	19	25	21	21
İTFA EDİL MALİYETİ İLE ÖLÇÜLEN FV	733	1.062	1.169	1.169
Krediler	604	885	904	904
İtfa Edil. Mali. ile Ölçülen Diğ. FV	163	226	305	305
Beklenen Zarar Kars. (-)	-36	-52	-41	-41
CARİ /ERT. VERGİ VARLIĞI	5	8	9	9
PARASAL VARLIKLAR	1.008	1.413	1.588	1.588
SATIS AMAC. EL TUT. DUR. FAAL. İLİŞ.	1	3	1	3
ORTAKLIK YATIRIMLARI	21	42	38	62
İştirakler (Net)	3	3	6	6
Bağlı Ortaklıklar (Net)	18	39	32	55
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	10	32	18	45
DİĞER AKTİF (Net)	69	141	94	177
PARASAL OLMAYAN VARLIK	100	215	151	284
VARLIKLAR TOPLAMI	1.108	1.628	1.739	1.872
YÜKÜMLÜLÜKLER				
MEVDUAT	673	924	1.036	1.036
ALINAN KREDİLER	70	71	140	140
PARA PİYASALARINA BORÇLAR	36	54	58	58
İHRAC. ED. MENK. KIYM. (Net)	41	46	78	78
TÜREV FİNANSAL YÜKÜM	14	19	12	12
KARSILIKLAR	11	17	21	21
CARİ/ERT. VERGİ BORCU	6	9	7	7
SERMAYE BENZERİ BORÇLANMA	39	40	37	37
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	93	123	171	171
PARASAL YÜKÜMLÜLÜK	982	1.303	1.560	1.560
ÖZKAYNAKLAR	126	384	179	442
Ödenmiş Sermaye	8	82	8	134
Kâr Yedekleri	41	155	86	211
Dönem Net Kâr veya Zararı	53	101	68	68
Diğer Özkaynaklar	24	46	16	29
PARASAL OLMAYAN YÜKÜMLÜLÜK	126	384	179	442
ENFLASYON MUH. DEĞERL. FARKI	-	-59	-	-130
YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	1.108	1.628	1.739	1.872

Ek 4. Banka 5 ve Banka 6 Finansal Durum Tablosu

Banka 5				
Milyar TL	2022		2023	
VARLIKLAR	Nom.	Düzeltil.	Nom.	Düzeltil.
FİNANSAL VARLIK (Net)	829	983	1.398	1.398
Nakit ve Nakit Benz.	391	413	731	731
GUD Farkı K/Z Yans. FV	33	36	66	66
GUD Farkı Diğer Kaps. Gelire Yans. FV	396	522	589	589
Türev Finansal Varlık	9	11	11	11
İTFA EDİL MALİYETİ İLE ÖLÇÜLEN FV	1.378	2.015	2.229	2.229
Krediler	1.266	1.860	1.972	1.972
İtfa Edil. Mali. ile Ölçülen Diğ.FV	159	234	325	325
Beklenen Zarar Kars.(-)	-48	-79	-68	-68
CARİ /ERT VERGİ VARLIĞI	0	0	31	31
PARASAL VARLIKLAR	2.207	2.998	3.658	3.658
SATIS AMAC. ELDE TUT. VE DUR. FAAL.	7	28	6	26
ORTAKLIK YATIRIMLARI	43	120	62	146
İştirakler (Net)	0	1	0	1
Bağlı Ortaklıklar (Net)	42	118	62	145
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	16	54	20	59
DİĞER AKTİF (Net)	39	106	55	130
PARASAL OLMAYAN VARLIK	105	307	143	361
VARLIKLAR TOPLAMI	2.312	3.304	3.800	4.019
YÜKÜMLÜLÜKLER				
MEVDUAT	1.739	2.334	2.935	2.935
ALINAN KREDİLER	110	117	200	200
PARA PİYASALARINA BORÇLAR	85	99	83	83
İHRAC ED. MENK. KIYM. (Net)	28	28	47	47
TÜREV FİNANSAL YÜKÜM.	3	3	4	4
KARSILIKLAR	49	80	35	35
CARİ/ERT VERGİ BORCU	8	13	11	11
SERMAYE BENZERİ BORÇLANMA	29	29	47	47
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	58	88	107	107
PARASAL YÜKÜMLÜLÜK	2.109	2.792	3.469	3.469
ÖZKAYNAKLAR	202	718	331	715
Ödenmiş Sermaye	35	141	85	212
Kâr Yedekleri	74	299	115	351
Dönem Net Kâr veya Zararı	41	79	90	-25
Diğer Özkaynaklar	53	198	42	178
PARASAL OLMAYAN YÜKÜMLÜLÜK	202	718	331	715
ENFLASYON MUH. DEĞERL. FARKI		-205		-165
YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	2.312	3.304	3.800	4.019

Banka 6				
Milyar TL	2022		2023	
VARLIKLAR	Nom.	Düzeltil.	Nom.	Düzeltil.
FİNANSAL VARLIK (Net)	303	386	447	447
Nakit ve Nakit Benz.	166	188	289	289
GUD Farkı K/Z Yans. FV	34	56	39	39
GUD Farkı Diğer Kaps. Gelire Yans. FV	99	139	115	115
Türev Finansal Varlık	3	3	4	4
İTFA EDİL MİS MALİYETİ İLE ÖLÇÜLEN FV	1.030	1.535	1.653	1.653
Krediler	843	1.274	1.271	1.271
İtfa Edil. Mali. ile Ölçülen Diğ.FV	241	349	431	431
Beklenen Zarar Kars.(-)	-53	-88	-49	-49
CARİ /ERT VERGİ VARLIĞI	8	14	14	14
PARASAL VARLIKLAR	1.341	1.935	2.114	2.114
SATIS AMAC. ELDE TUT. VE DUR. FAAL.	0	0	0	0
ORTAKLIK YATIRIMLARI	20	41	28	50
İştirakler (Net)	2	2	3	3
Bağlı Ortaklıklar (Net)	18	39	25	47
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	12	47	20	60
DİĞER AKTİF (Net)	20	60	33	79
PARASAL OLMAYAN VARLIK	52	148	81	189
VARLIKLAR TOPLAMI	1.393	2.084	2.195	2.303
YÜKÜMLÜLÜKLER				
MEVDUAT	1.061	1.429	1.873	1.873
ALINAN KREDİLER	13	13	17	17
PARA PİYASALARINA BORÇLAR	102	163	20	20
İHRAC ED. MENK. KIYM. (Net)	9	15	9	9
TÜREV FİNANSAL YÜKÜM.	0	0	0	0
KARSILIKLAR	1	1	1	1
CARİ/ERT VERGİ BORCU	18	30	17	17
SERMAYE BENZERİ BORÇLANMA	0	0	0	0
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	98	144	130	129
PARASAL YÜKÜMLÜLÜK	1.302	1.795	2.067	2.066
ÖZKAYNAKLAR	91	301	128	286
Ödenmiş Sermaye	5	31	7	34
Kâr Yedekleri	30	124	44	142
Dönem Net Kâr veya Zararı	15	30	10	-45
Diğer Özkaynaklar	41	117	67	155
PARASAL OLMAYAN YÜKÜMLÜLÜK	91	301	128	286
ENFLASYON MUH. DEĞERL. FARKI		-13		-49
YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	1.393	2.084	2.195	2.303

Ek 5.Banka 7 Finansal Durum Tablosu

Banka 7 Milyar TL	2022		2023	
	Nom.	Düzeltil.	Nom.	Düzeltil.
VARLIKLAR				
FİNANSAL VARLIK (Net)	541	644	863	863
Nakit ve Nakit Benz.	310	349	518	518
GUD Farkı K/Z Yans. FV	17	17	34	34
GUD Farkı Diğer Kaps. Gelire Yans. FV	197	251	281	281
Türev Finansal Varlık	17	27	29	29
İTFA EDİLMİŞ MALİYETİ İLE ÖLÇÜLEN FV (Net)	1.071	1.556	1.802	1.802
Krediler	954	1.385	1.519	1.519
İtfa Edil. Mali. ile Ölçülen Diğ. FV	159	239	344	344
Beklenen Zarar Kars.(-)	-42	-68	-62	-62
CARİ/ERT. VERGİ VARLIĞI	2	4	11	11
PARASAL VARLIKLAR	1.614	2.204	2.675	2.675
SATIS AMAC. ELDE TUT. VE DUR. FAAL. İLİŞ. DV (Net)	0	5	0	5
ORTAKLIK YATIRIMLARI	14	42	20	52
İştirakler (Net)	4	14	6	17
Bağlı Ortaklıklar (Net)	10	28	15	35
MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	12	39	26	60
DİĞER AKTİF (Net)	40	104	75	153
PARASAL OLMAYAN VARLIK	67	190	121	270
VARLIKLAR TOPLAMI	1.681	2.394	2.797	2.945
YÜKÜMLÜLÜKLER				
MEVDUAT	1.128	1.569	1.962	1.962
ALINAN KREDİLER	131	137	222	222
PARA PİYASALARINA BORÇLAR	133	169	132	132
İHRAC ED. MENK. KIYM. (Net)	70	74	118	118
TÜREV FİNANSAL YÜKÜM.	5	5	6	6
KARSILIKLAR	23	38	22	22
CARİ/ERT. VERGİ BORCU	5	9	12	12
SERMAYE BENZERİ BORÇLANMA ARAÇLARI	24	30	34	34
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	56	83	117	117
PARASAL YÜKÜMLÜLÜK	1.574	2.113	2.625	2.625
ÖZKAYNAKLAR	107	356	171	360
Ödenmiş Sermaye	7	50	10	54
Kâr Yedekleri	36	141	60	171
Dönem Net Kâr veya Zararı	24	46	25	-37
Diğer Özkaynaklar	40	119	77	172
PARASAL OLMAYAN YÜKÜMLÜLÜK	107	356	171	360
ENFLASYON MUH. DEĞERL. FARKI	-	-75	-	-40
YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	1.681	2.394	2.797	2.945

Ek 6. Bankaların Kar /Zarar Tablosu (Milyar TL)

Banka 1	Nom.	Düzel.
Faiz Geliri	214	258
Faiz Gideri	139	171
Net Faiz Geliri	75	87
Faiz Dışı Gelir	98	115
Faiz Dışı Gider	83	82
Net Faaliyet Karı	89	120
Özk.Ynt.Uyg.Ort. K/Z	14	17
Vergi	16	20
Net Kar	87	118
Sat.Alm.Gücü Kaybı		49
Düzeltilmiş K/Z		69

Banka 2	Nom.	Düzel.
Faiz Geliri	221	269
Faiz Gideri	157	208
Net Faiz Geliri	64	61
Faiz Dışı Gelir	74	85
Faiz Dışı Gider	61	74
Net Faaliyet Karı	77	72
Özk.Ynt.Uyg.Ort.K/Z	7	9
Vergi	18	22
Net Kar	66	59
Sat.Alm.Gücü Kaybı		64
Düzeltilmiş K/Z		-5

Banka 3	Nom.	Düzel.
Faiz Geliri	222	268
Faiz Gideri	155	208
Net Faiz Geliri	67	60
Faiz Dışı Gelir	68	84
Faiz Dışı Gider	92	113
Net Faaliyet Karı	43	31
Özk.Ynt.Uyg.Ort. K/Z	34	42
Vergi	5	6
Net Kar	72	67
Sat.Alm.Gücü Kaybı		24
Düzeltilmiş K/Z		43

Banka 4	Nom.	Düzel.
Faiz Geliri	219	291
Faiz Gideri	146	198
Net Faiz Geliri	73	93
Faiz Dışı Gelir	72	86
Faiz Dışı Gider	70	85
Net Faaliyet Karı	74	94
Özk.Ynt.Uyg.Ort. K/Z	8	10
Vergi	15	18
Net Kar	68	86
Sat.Alm.Gücü Kaybı		18
Düzeltilmiş K/Z		68

Banka 5	Nom.	Düzel.
Faiz Geliri	427	517
Faiz Gideri	298	407
Net Faiz Geliri	130	110
Faiz Dışı Gelir	84	101
Faiz Dışı Gider	118	144
Net Faaliyet Karı	96	68
Özk.Ynt.Uyg.Ort. K/Z	0	0
Vergi	6	7
Net Kar	90	60
Sat.Alm.Gücü Kaybı		86
Düzeltilmiş K/Z		-25

Banka 6	Nom.	Düzel.
Faiz Geliri	305	374
Faiz Gideri	264	358
Net Faiz Geliri	41	16
Faiz Dışı Gelir	16	25
Faiz Dışı Gider	51	63
Net Faaliyet Karı	7	-22
Özk.Ynt.Uyg.Ort. K/Z	0	0
Vergi	3	4
Net Kar	10	-18
Sat.Alm.Gücü Kaybı		27
Düzeltilmiş K/Z		-45

Banka 7	Nom.	Düzel.
Faiz Geliri	313	378
Faiz Gideri	261	357
Net Faiz Geliri	52	21
Faiz Dışı Gelir	80	98
Faiz Dışı Gider	107	127
Net Faaliyet Karı	25	-8
Özk.Ynt.Uyg.Ort. K/Z	0	0
Vergi	0	0
Net Kar	25	-9
Sat.Alm.Gücü Kaybı		28
Düzeltilmiş K/Z		-37

KAYNAKÇA

- Acar, D. & Tugay, O. (2005). Enflasyon Düzeltmesi ve Uygulama Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (26), 81-94.
- Açık, S. (2006). Enflasyonun Finansal Tablolar Üzerindeki Etkilerini Giderici Bir Tedbir Olarak Enflasyon Muhasebesi ve Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(2),345-360.
- Andriana, I., Yulianita, A., Karimudin, Y., Thamrin, K. M. H., & Muizzuddin, M. (2023). The Impact of Inflation on Bank Risk: A Study of Islamic Banks. *Sriwijaya International Journal of Dynamic Economics and Business*, 201-210.
- Akdoğan, M. U. (2013). Onuncu yılındaki enflasyon düzeltmesi düzenlemelerinin devam eden etkileri. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 15(2), 63-84.
- Akdoğan, N. (2004). *Enflasyon muhasebesi: Kuramsal yaklaşımlar ve Türkiye uygulaması* (2. baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Aktaş, R. (2009). Enflasyon muhasebesi uygulamasının KOBİ'ler ile SPK'ya tabi işletmelerin finansal tabloları üzerindeki etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (23), 239-257.
- Akyol, M. (2023). Enflasyon ve Enflasyon Muhasebesi rçevesinde Bilançolara Etkiye Dair Genel Bakış. *Mali Çözüm*, 33(175), 279-290.
- Arsoy, A. P., & Gücenme, U. (2009). The development of inflation accounting in Turkey. *Critical Perspectives on Accounting*, 20(4), 568-590.
- Arzova, S. B., ve Şahin, B. Ş. (2022). Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama süreçleri ve enflasyon muhasebesinin finansal tablolara etkisi. *Mali Çözüm Dergisi*, 32(170), 13-31.
- Demir, Ö. (2018). 5024 Sayılı Kanun'un Uygulanmasında Enflasyon Endeksi ve Uygulama Sorunlarına Bakış. *Social Sciences (NWSASOS)*, 13(2), 42-53.
- Gökçen, G. & Öztürk, E. (2023). Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Kapsamında Özellik Arz Eden Konular. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 504-515.
- Gökten, S., Oktan-Gökten, P. & Mollaoğulları, B. F. (2023). Stoklar ve Enflasyon Muhasebesi Uygulaması: Bist30 İmalat İşletmeleri Üzerine Bir Değerlendirme. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 718-731.
- Gündüz, A. (2023). 2023 ve 2024 yılı enflasyon düzeltmesi işlemleri. *İzmir Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Dayanışma Dergisi*, 133(6), 39-59.
- Hooshyari, N., & Moghanloo, A. P. (2015). Evaluating the impact of inflation on profitability of banks. *Arabian Journal of Business and Management Review (Kuwait Chapter)*, 4(9), 19-23.
- İleri, H. & Altınışık, İ. (2004). Enflasyon Düzeltmesinin Gerekliliği Enflasyon Muhasebesinin Uygulanabilirliği ve Muhasebeciler Üzerinde Yapılan Bir Araştırma: Karaman Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 7(1-2), 39-52.
- İzmirli Ata, F. (2023). Enflasyonun işletmelerin varlık ve finansal yapılarına etkisi: BİST 30 analizi. *Journal of Yaşar University*, 18(72), 526-546.
- Kantar, M. A., Abar, H., & Öndeş, T. (2021). Enflasyonun işletmelerin finansal oranlarına etkisi: BIST imalat sektöründe bir uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 90, 1-18.
- Karasioğlu, F., & Erdemir, N. K. (2005). Enflasyon muhasebesi uygulamalarında temel işlemler üzerine bir çalışma. *Selçuk Üniversitesi Karaman İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(2), 145-167.
- Karapınar, A. & Ayanoğlu, Y. (2005). Enflasyon Düzeltmesi Uygulamasının Meslek Mensuplarına Etkisi Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, (16), 1-16.
- Keleş, D. (2015). TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Standardı Çerçevesinde Finansal Tabloların Düzeltmesi ve Finansal Analiz Sonuçları Üzerine Etkileri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 31-52.
- Khan, W. A., Shahid, M., & Anwar, M. (2014). Impacts of inflationary trends on banks' performance (large banks segment) in Pakistan. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 4(1), 296.

- Koçak, H., Kısakürek, M. M. & Babacan, A. (2023). Enflasyon Düzeltme İşlemlerinin İşletme Performansına Etkisi Bist'te Bir Uygulama. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 58(2), 1525-1546.
- Maksy, M. F. (1984). The use of inflation-adjusted accounting data by US banks. *Accounting and Business Research*, 15(57), 37-43.
- Okumuş, H. Ş. (2002). The effect of inflation on measures of profitability in Turkish banking. *Yapı Kredi Economic Review*, 13(2), 3-18.
- Özdemir, F. S. & Arslan, S. (2007). Enflasyon Muhasebesinde Kullanılan Yöntemlerin Karşılaştırılmalı Analizi. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 87-104.
- Özkan, T. (2005). Enflasyon muhasebesi uygulamasının firmaların finansal yapıları üzerine etkileri. *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, 3(10), 49-61.
- Öztürk, V. (2008). Enflasyon muhasebesi uygulamasının mevduat bankalarının kârlarına olan etkisi. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi (MÖDAV)*, 10(1), 109-140.
- Perry, P. (1992). Do banks gain or lose from inflation? *Journal of Retail Banking*, 14(2), 25- 30.
- Santoni, G. J. (1986). The effects of inflation on commercial banks. *Federal Reserve Bank of St. Louis Review*, 68(6), 15-26.
- Tekşen, Ö. & Atay, S. (2004). Vergi Hukuku Açısından Enflasyon Muhasebesinin Finansal Tablolara Etkileri. *Sayıştay Dergisi*, 15(55), 41-52
- Tunçsiper, B. ve Köroğlu, Ö. (2006). Enflasyonun otomotiv sektöründeki işletmeler üzerindeki etkisi: Balıkesir ili örneği. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(15), 43-63.
- Umar, M., Maijama'a, D., & Adamu, M. (2014). Conceptual exposition of the effect of inflation on bank performance. *Journal of World Economic Research*, 3(5), 55-59.
- Vanoli, A. (1999). Interest and inflation accounting. *Review of Income and Wealth*, 45(3), 279-302.
- Varol, N. (2022). Inflation Accounting in terms of Tax Legislation And Accounting Standards in Turkey. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (93), 19-30.
- Visita, L. (2019). The effect of inflation, profit-loss sharing loan, and capital adequacy towards performance of Indonesian Islamic banks. *Diponegoro International Journal of Business*, 2 (2), 57-63.
- Yıldız, F. (2018). Türkiye'de muhasebe bilgi sisteminde sağlanan bilginin yeterliliği ve enflasyon muhasebesi uygulanması gereği. *Accounting and Financial History Research Journal*, 14, 202-216.
- Yenisu, E. (2022). Enflasyonun Finansal Tablolara Etkisi ve Enflasyon Muhasebesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(27), 717-741.
- Yücel, G. (2023). Parasal Kazanç (Monetary Gain) Kavramı Anlaşılardan Enflasyona Göre Düzeltmiş Finansal Tablolara Anlaşılamaz. *Denetim ve Güvence Hizmetleri Dergisi*, 3(1), 1-10
<https://www.akbankinvestorrelations.com/tr/finansal-raporlar/yil-liste/Raporlar-Excel/356/0/0> (Erişim tarihi: 26 Nisan 2024)
https://www.garantibbvainvestorrelations.com/tr/images/pdf/31_Aralik_2023_Konsolide_Olmayan_Finansal_tablo_ve_aciklamalari.pdf (Erişim tarihi: 14 Mart 2024)
<https://www.halkbank.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/finansal-bilgiler/finansal-tablolara-ve-bagimsiz-denetim-raporlari.html> (Erişim tarihi: 26 Nisan 2024)
<https://www.isbank.com.tr/bankamizi-taniyin/finansal-bilgiler> (Erişim tarihi: 26 Nisan 2024)
<https://www.vakifbank.com.tr/solo-raporlar.aspx?pageID=2534> (Erişim tarihi: 26 Nisan 2024)
<https://www.yapikrediinvestorrelations.com/tr/finansal-bilgiler/default/FINANSAL-BILGILER/254/0/0> (Erişim tarihi: 26 Nisan 2024)
<https://www.ziraatbank.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/denetim-raporu-ve-mali-tablolara> (Erişim tarihi: 26 Nisan 2024)
<https://www.kap.org.tr/tr/> (Erişim tarihi: 14 Mart 2024)
<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Enflasyon+Verileri/Tuketici+Fiyatlari> (Erişim tarihi: 14 Mart 2024)
<https://www.tuik.gov.tr/> (Erişim tarihi: 14 Mart 2024)